

Fail Better.

Ever tried.
Ever failed.
No matter.
Try again.
[Fail](#) again.
Fail better.

(Samuel Beckett, *Worstward Ho*)

Boven het bureau in het kantoor van de vorige artistiek leider van de Utrechtse Spelen hing een citaat van Samuel Beckett. In stalen letters tegen de rode muur stond er *Try. Fail. Try Again. Fail Better*. Dat Beckett hier op deze muur ietwat verkeerd geciteerd werd, droeg nog enige schoonheid, misschien zelfs waarheid in zich. Dat het falen van De Utrechtse Spelen in 2012 resulteerde in een miljoenenstrop was wat minder gezellig – en meteen een onderstreping van het feit dat iedere regel zijn uitzonderingen kent. Ik hoop althans niet dat het nieuwe DUS op financieel gebied nog beter zal falen.

Los van de uitzonderingen, de gedachte is belangrijk: Durf te mislukken. En als je mislukt, durf dan nog beter te mislukken. Want wie niet durft te mislukken durft uiteindelijk niets. Die durft het ook niet om te slagen.

Maar voor de val komt de sprong. Voor de *fail* komt de *try*, voor het falen dus de poging. En die poging is een keuze. Is altijd het maken van een keuzen. Het niet maken van een keuze is hetzelfde als het niet durven mislukken. Die blijft stilstaan. Meer nog dan hier het advies te willen geven om te durven falen, wil ik zeggen: maak een keuze. Maak altijd een keuze.

En daarmee bedoel ik uitdrukkelijk niet: maak de goede keuze. Want dat weet je van te voren nooit. Als je de afgrond in springt, weet je nooit of er onder de wolken een trampoline of een glasbak staat. Je weet niet of je keuze je vleugels geeft om door te vliegen, of lood aan je poten klemt om je nog dieper de grond in te drijven. Je weet alleen dat als je niet springt, je altijd aan de rand van de afgrond zal blijven staan.

Je weet vaak pas lang nadat je de keuze hebt gemaakt, of het de goede keuze was. Maar het mooie is: was het de verkeerde, dan kan je terug. Een nieuwe keuze maken. Of de verkeerde keuze accepteren en doorgaan op je pad.

Want alle voorstellingen of boeken die je schrijft, kunnen er ook tien zijn. Of honderd. Alle zinnen die je bedenkt kunnen dertig verschillende uitkomsten hebben. Alle splitsingen die je tegen komt bieden de mogelijkheid om een andere kant op te gaan. Dat betekent dat wélk stuk je ook schrijft, het net zo goed duizend andere stukken hadden kunnen zijn.

En toch moet het er één zijn. Eén keuze. Eén stuk.

Want doe je dat niet, prop je tien, of honderd, voorstellingen in één stuk, dan schrijf je een onhelder geheel dat niet kan overbrengen wat je wil. Een voorstelling die nauwelijks kan communiceren met een publiek,

een voorstelling die bol staat van goede, maar onuitgewerkte ideeën. Het publiek zal geen idee hebben waar het naar kijkt, omdat de schrijver geen idee heeft wat hij heeft gemaakt.

Wanneer je alles wil vertellen in één stuk, wanneer je alle verhalen die je boeien in één voorstelling wil proppen, wanneer je te bang bent je schatjes af te maken om ze te begraven op het kerkhof van interessante invallen, dan ga je lijden aan het dit-kan-ook-nog-syndroom. Het syndroom waarbij het afmaken van een stuk tot in de eeuwigheid wordt uitgesteld door continue nieuwe mogelijkheden toe te voegen.

Dus maak een keuze.

En of het de beste keuze was, dat weet je nooit. Waarschijnlijk niet, trouwens. We zullen allemaal streven naar de beste keuze, om hem zelden te maken. En in die zeldzame momenten dát we de beste keuze maken, hebben we geen idee. Twijfelen we nóg. Denken we nog altijd had-ik-niet-beter en had-ik-maar. En daarom schrijven we door. In de poging een beter stuk te schrijven, een beter verhaal te vertellen, een betere voorstelling te schrijven. We doen een poging. We falen. We doen een nieuwe poging. We falen beter. Dat moet de stijgende lijn zijn. Maar we kunnen alleen falen, wanneer we een poging wagen. Wanneer we een keuze maken.

Het maken van keuzes, uit [Apocalypso](#).

[*stilte*]

DE ZWERVER – Ik heb het idee dat u moeite heeft met keuzes.

JESSE – Iedereen heeft moeite met keuzes.

DE ZWERVER – Helemaal niet! Ik maak iedere dag keuzes. Ik durf zelfs te zeggen dat de keuzes *mij* maken. Soms doe ik iets voordat ik weet waarom, en dan sla ik mij achteraf op het voorhoofd; 'natúúrlijk, dat was een *keuze!*'

JESSE – De gemiddelde mens heeft moeite met keuzes.

DE ZWERVER – Nee, de gemiddelde mens heeft moeite met consequenties. En daarbij; de gemiddelde mens bestaat niet.

JESSE – Ik ben een gemiddeld mens.

DE ZWERVER – Prachtig! Dan bent u een uitzondering. Een uniek exemplaar.

[*stilte*]